

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ДОНЕЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
АТ «СИСТЕМ КЕПІТАЛ МЕНЕДЖМЕНТ»
МАРІУПОЛЬСЬКА МІСЬКА РАДА
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МІНІСТЕРСТВО ЗАКОРДОННИХ СПРАВ ГРЕЦЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І КУЛЬТУРИ РЕСПУБЛІКИ КІПР
ЄВРОПЕЙСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ ПУБЛІЧНОГО ПРАВА
ФОНД «АНАСТАСІОС Г.ЛЕВЕНДІС» (РЕСПУБЛІКА КІПР)
ЯННІНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ (ГРЕЦЬКА РЕСПУБЛІКА)
МЕССИНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ (ІТАЛІЙСЬКА РЕСПУБЛІКА)

Міжнародна науково-практична конференція

Наука та освіта в сучасному університеті в контексті міжнародного співробітництва

(присвячена 20-ій річниці Незалежності України)

23-25 травня 2011 року

Збірник матеріалів конференції

Україна – Маріуполь – МДУ

ББК 94я43
УДК 061.3(063)

НАУКА ТА ОСВІТА В СУЧАСНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ В КОНТЕКСТІ МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА : збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції (23-25 травня 2011 р.). – Маріуполь, 2011. – 565 с.

Редакційна колегія:

Головний редактор: чл.-кор. НАПН України, д.філос.н, проф. **Є. Суліма**

Заступник головного редактора: чл.-кор. НАПН України, д.політ.н., проф. **К. Балабанов**

Члени редколегії: проф. **Т. Албаніс**; акад. НАН України, д.е.н., проф. **О. Амоша**; проф. **С. Андо**; проф. **М. Аггалідіс**; д.ю.н., проф. **С. Бабурін**; чл.-кор. НАПН України, к.т.н., проф. **В. Голуб**; **М. Гончаренко**; акад. НАН і НАПН України, д.філос.н., проф. **Л. Губерський**; акад. НАПН України, д.пед.н., проф. **М. Євтух**; проф. **У. Іоаннідіс**; проф. **В. Карайоргіс**; акад. НАН і НАПН України, д.філос.н., проф. **В. Кремень**; акад. НАН України, д.політ.н., проф. **Ю. Левенець**; акад. НАПН України, д.пед.н., проф. **В. Луговий**; акад. НАПН України, д.е.н., проф. **А. Мазаракі**; проф. **Д. Мартіду Форсьє**; чл.-кор. НАН України, д.т.н., проф. **О. Мінаєв**; проф. **М. П'єріс**; д.і.н., проф. **О. Подберьозкін**; акад. НАПН України, д.пед.н, проф. **І. Прокопенко**; чл.-кор. НАН України, д.і.н., проф. **В. Солдатенко**; чл.-кор. НАПН України, к.ф.-м.н., проф. **М. Степко**; проф. **Ф. Томазелло**; проф. **С. Флогаїтіс**; проф. **К. Хогарт**; **Ю. Хотлубей**; проф. **С. Цзябао**; **М. Черенкова**; акад. НАН України, д.ю.н., проф. **Ю. Шемшученко**; **А. Шишацький**.

Рекомендовано до друку вченою радою
Маріупольського державного університету
(протокол № 7 від 30.03.2011)

Збірник містить тези доповідей учасників Міжнародної науково-практичної конференції, які висвітлюють роль освіти та науки в розвитку міжнародного співробітництва; актуальні проблеми забезпечення якості вищої освіти та розвитку неперервної професійної освіти в Україні та зарубіжних країнах; особливості співробітництва університетів із закордонними установами та міжнародними організаціями; місце мови та культури народів світу у формуванні міжкультурного діалогу; вплив грецької мови та культури на формування полікультурної особистості; інноваційні процеси та застосування інформаційно-комунікативних технологій в освіті та науці; особливості інтернаціоналізації як фактору конкурентоспроможності вищої освіти. Видання адресоване науковцям, викладачам, аспірантам та студентам.

Збірник видано за фінансової підтримки АТ «Систем Кепітал Менеджмент»

СЕКЦІЯ VII

ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЯ ЯК ФАКТОР КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

УДК 378(477) (043)

Беззубченко О.А.

Маріупольський державний університет

ВИЩА ОСВІТА ТА ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА – ВАЖЛИВА СКЛАДОВА НАЦІОНАЛЬНОЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ

У статті розглянуто питання якості вищої освіти та професійної підготовки, що мають вирішальне значення для економік, які намагаються рухатися в напрямку підвищення рівня національної конкурентоспроможності.

Враховуючи постійний прогрес теоретичних і прикладних економічних досліджень, методологія, яка використовується Світовим економічним форумом для оцінки конкурентоспроможності країн, з часом неминуче еволюціонує. Останнім кроком у цій еволюції став Індекс глобальної конкурентоспроможності (ІГК), вперше представлений в 2004 році. З того часу ІГК став головним індексом ВЕФ для вимірювання національної конкурентоспроможності.

Індекс глобальної конкурентоспроможності є вичерпним індексом для вимірювання національної конкурентоспроможності. Дванадцять складових конкурентоспроможності включають: державні та приватні інститути, інфраструктуру, макроекономічну стабільність, охорону здоров'я та початкову освіту, вищу освіту та професійну підготовку, ефективність ринку товарів і послуг, ефективність ринку праці, рівень розвитку фінансового ринку, оснащеність новими технологіями, розмір ринку, рівень розвитку бізнесу та інновації. За методологією ВЕФ, конкурентоспроможність – це сукупність інститутів, політик та факторів, які визначають рівень продуктивності економіки. Рівень продуктивності економіки, у свою чергу, визначає рівень добробуту, який може бути досягнутий в країні. Громадяни в більш конкурентоспроможній економіці, як правило, мають більш високий рівень доходу. Рівень продуктивності також визначає норму прибутку на інвестиції в економіці. У середньо- і довгостроковій перспективі ймовірність зростання більш конкурентоспроможної економіки вище, ніж менш конкурентоспроможної. Таким чином, для виходу з економічної кризи та покращання добробуту громадян необхідно створювати умови для підвищення рівня конкурентоспроможності країни.

За результатами ІГК, на першій стадії економічне зростання залежить від базових факторів, а країни що конкурують за рахунок забезпеченості ресурсами – в основному некваліфікованою робочою силою і корисними копалинами. Збереження конкурентоспроможності на цій стадії розвитку економіки залежить в основному від стабільного функціонування державних і приватних інститутів (перша складова), інфраструктури (друга складова), макроекономічної стабільності (третя складова), а також від здоров'я й освіченості робочої сили (четверта складова). У міру зростання заробітних плат і подальшого економічного зростання країни переходять до наступної стадії, де економічне зростання залежить від ефективності. На цій стадії необхідно впроваджувати більш ефективні виробничі процеси і підвищувати якість продукції. На цьому етапі підвищення рівня конкурентоспроможності в більшій мірі залежить від якості вищої освіти та професійної підготовки (п'ята складова), ефективності ринку товарів і послуг (шоста складова), добре функціонуючого ринку праці (сьома складова), розвиненості фінансового ринку (восьма складова), розмірів внутрішнього і зовнішнього ринків (десята складова), а також здібності впроваджувати новітні технології (дев'ята складова). Нарешті, коли країни переходять до стадії розвитку економіки, яка залежить від інновацій, вони здатні підтримувати високий рівень заробітних плат і відповідний рівень життя тільки за умови, якщо компанії конкурують за рахунок нової і унікальної продукції. На цій стадії компанії

мають конкурувати за рахунок інновацій (12-а складова), виробляючи нові різноманітні товари за рахунок високорозвинених виробничих процесів (11-а складова)[1].

Якісна вища освіта і професійна підготовка мають вирішальне значення для економік, які намагаються рухатися вперед по ланцюжку створення додаткової вартості, не обмежуючись простими виробничими процесами і продукцією. Для обліку такої концепції в даній групі факторів оцінюється як рівень зарахування в середні школи та ВНЗ, так і якість освіти. Рівень виробничого навчання та наявність професійної підготовки також враховуються, оскільки вони забезпечують працівникам можливість регулярно покращувати свої навички при роботі з виробничими системами, що постійно оновлюються.

За рівнем розвитку вищої освіти та професійної підготовки Україна знаходиться на 46 місці у рейтингу серед 133 країн у 2010 р. Це свідчить про певний рівень конкурентоспроможності цієї складової[1].

Україна залишається лідером за рівнем охоплення вищою освітою, проте якість втрачає конкурентні переваги. Позитивною тенденцією розвитку в цьому напрямі є розширення доступу шкіл до Інтернету та збільшення зацікавленості бізнесу у підготовці своїх кадрів.

Проте, розвиток будь-якої національної системи вищої освіти залежить, перш за все, від конкурентоспроможності ВНЗ, що входять до її складу. Остання, у свою чергу, пов'язана з факторами, що визначають сукупність підсистем, що сприяють досягненню конкурентних переваг.

Таким чином, доцільним в напрямку розвитку та підвищення конкурентоспроможності національної вищої освіти є вдосконалення підсистеми факторних умов, що включає в себе: впровадження інновацій в освітній процес, використання нових технологій у навчальний процес; оптимальний баланс використання внутрішніх ресурсів вузу; нематеріальні ресурси, під якими мається на увазі інфраструктура, що забезпечує інноваційний розвиток, виявлення пріоритетних напрямків та розробок у сфері нових технологій та організації процесу навчання; інвестиційні кошти та розподіл фінансування за етапами інноваційного процесу [2].

Всі перераховані компоненти є необхідними для діяльності вузу, оскільки важливі не тільки для досягнення конкурентної переваги усередині системи освіти, а й на світовому ринку.

Література

1. Высшее образование как фактор национальной конкурентоспособности. [Електронний ресурс]. – Режим доступу до статті: <http://innosfera.org/>
2. *Отчет о конкурентоспособности Украины 2010*. [Електронний ресурс]. – Режим доступу до статті: http://www.feg.org.ua/docs/Competitiveness_report_2010_en.pdf

Bezzubchenko O.

HIGHER EDUCATION AND PROFESSIONAL TRAINING – AN IMPORTANT COMPONENT OF NATIONAL COMPETITIVENESS

The article considered the quality of higher education and training that are crucial for economies that are trying to move towards increasing national competitiveness.

УДК 371.13(477)(043)

Брітченко Г.І., Черненко Г.С., Перепада Ф.Л.

Маріупольський державний університет

УПРАВЛІННЯ ПІДГОТОВКОЮ КАДРІВ В СФЕРІ ОСВІТИ

Досліджується управління підготовкою кадрів в сфері освіти. Аналізуються принципи, на яких базується державна політика підготовки кадрів. Висвітлюються проблеми залучення роботодавців до підготовки та перепідготовки кадрів, освітніх і наукових процесів. Визначаються методи стимулювання суб'єктів, що займаються підготовкою кадрів в сфері освіти.

Сфера освіти має особливе значення для розвитку будь-якої держави, адже саме від її ефективного функціонування залежить якість підготовки професіоналів кожної окремої галузі, що складають соціально-економічну систему національного господарства. Завдяки цьому, питання підготовки кадрів сфери освіти набуває нового значення в світлі наукової